

Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı

Haftalık İnfluenza (Grip) Sürveyans Raporu

Şubat - Mart 2018

ÖZET

2018/9. Hafta (26 Şubat – 4 Mart 2018)

Ülkemizde 2018 yılı 9. hafta çalışılan Sentinel Grip Benzeri Hastalık (GBH/ILI) sürveyans numunelerinde influenza pozitifliği bir önceki haftaya (% 31,2) göre düşüş göstererek % 27,1 saptanmıştır. Çalışılan 107 sentinel numunede 23 (% 79,3) influenza B, 6 (% 20,7) influenza A(H1N1) virüsü tespit edilmiştir (tablo 1).

Çalışılan Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) sürveyans numunelerinde influenza pozitifliği bir önceki haftaya (% 16,8) göre düşüş göstererek % 12 saptanmıştır. Çalışılan 92 sentinel numunede 6 (% 54,5) influenza B, 4 (% 36,4) influenza A(H1N1), 1 influenza A(H3N2) virüsü tespit edilmiştir. Numunelerin 84'ünde diğer solunum yolu virüsleri pozitiflik yüzdesi % 48,8 saptanmıştır. Diğer solunum yolu virüsleri arasında en çok saptanan virüs RSV (Respiratory Sensityal Virus) olmuştur (tablo 3).

Çeşitli merkezlerden alınan non-sentinel influenza sürveyans numunelerinde influenza pozitifliği % 12,5 saptanmıştır. Çalışılan 136 non-sentinel numunede 12 (% 70,6) influenza B, 3 (% 17,6) influenza A(H1N1), 2 influenza A(H3N2) virüsü tespit edilmiştir. Çalışılan numunelerin 104'ünde diğer solunum yolu virüsleri pozitiflik yüzdesi % 50,0 saptanmıştır. Diğer solunum yolu virüsleri arasında en çok saptanan RSV olmuştur (tablo 5).

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Viroloji Laboratuvarında yapılan sekans analizlerine göre, bu sene dolaşımda olan influenza A(H1N1)pdm09 virüsleri aşısı suşu A/Michigan/45/2015 ile antijenik olarak benzerdir. Filogenetik analizlerine göre 6B.1 genetik grubunda yer almaktadırlar. A(H3N2) virüsleri 3C.2a genetik grubunda yer almaktadır. Aşısı suşu A/Hong Kong/4801/2014 ile antijenik olarak benzerdirler.

Influenza B virüsleri Yamagata alt tipi baskın suş olarak tespit edilmiştir ve genetik olarak grup 3'te yer almaktadır. Aşısı suşu B/Phuket/3073/2013 ile antijenik olarak benzer tespit edilmiştir. Her üç virüs grubu da Oseltamivir ve zanamivire karşı duyarlıdır.

AVRUPA

2018/9. Hafta (26 Şubat – 4 Mart 2018)

Grip bölgede yaygın olarak dolaşmaya devam ediyor ve bazı doğu Avrupa ülkeleri yavaş bir başlangıç yaşıyor. Soğuk hava dalgası yaşayan ülkeler daha ağır bir sezon yaşayabilir

Birinci basamak sağlık kuruluşlarına başvuran bireylerden alınan örneklerde influenza pozitifliği önceki haftaya (% 50) göre hafif düşüş göstererek % 49 saptanmıştır.

İnfluenza A ve B virüslerinin her ikisinin de yaygın olarak dolaşımda olduğu, B virüslerinin daha yüksek oranda olduğu görülmektedir. Ülkeler arasında dolaşımdaki influenza tipleri ve influenza A alt tiplerinin farklı oranlarda olduğu gözlenmiştir.

Yoğun bakım dışında diğer servislerde yatan influenza vakaları influenza B ile enfekte yetişkinlerden oluşmaktadır. Yoğun bakımda yatan ağır influenza vakalarının yarısı influenza A ile enfekte yetişkinlerden oluşmaktadır.

EuroMOMO'ya veri sağlayan 17 Avrupa Birliği ülkesinin verileri Avrupa'nın güneybatısındaki ülkelerde son aylarda tüm nedenlere bağlı ölümlerde başta yaşlılar olmak üzere önemli artış olduğunu göstermektedir. Ancak mortalitede azalma görünmektedir.

2017/18 Sezonuna Genel Bakış

Bölge genelinde sentinel ve non-sentinel numunelerde tespit edilen influenza B virüslerinin oranı influenza A virüslerinden daha yüksektir. Önceki sezonlarla kıyaslandığında dolaşımdaki influenza B virüsleri yüksek düzeydedir. Sentinel kaynaklarda tespit edilen influenza A(H1N1)pdm09 virüsleri influenza A(H3N2) virüslerinden daha yüksek iken, non-sentinel kaynaklarda tespit edilen influenza A(H3N2) virüsleri influenza A(H1N1)pdm09 virüslerinden daha daha yüksektir.

Bu sezon bildirilen ağır vakaların çoğu influenza B kaynaklıdır ve 15 yaş üstü kişilerden oluşmaktadır. Yoğun bakımda yatan laboratuvar confirme influenza vakalarında benzer sayıda influenza A ve B virüsleri mevcut olup ve yoğun bakıma yatış riski yaşlılarda artmıştır.

Laboratuvar confirme influenza vakaları servislerde yoğun bakımdan daha yüksektir ve influenza B virüsleri, A virüslerinin yaklaşık iki katıydı.

Hem sentinel hem de non-sentinel numunelerde tespit edilen influenza B virüslerinden B/Yamagata soyundan olanlar B/Victoria soyundan olanlardan çok daha yüksektir. B/Yamagata trivalan mevsimsel influenza aşısı içeriğinde mevcut değildir.

Bölgedeki ülkelerde baskın influenza virüsü ve influenza A virüsü alt tiplerinde farklılıklar gözlenmiştir.

DÜNYA

(18 Şubat 2018 tarihine kadar olan verilere dayalı 5 Mart 2018’de güncellenmiş bilgi)

Güney yarım kürenin ılıman bölgesinde influenza aktivitesi sezonlar arası düzeyde seyretmekte iken, Kuzey yarım kürenin ılıman bölgesinde yüksek seyretmiştir. Dünya genelinde tespit edilen influenza A ve B virüslerinin oranları benzerdir.

İnfluenza sezonu içerisinde bulunan birçok ülkede önceki yıllarla karşılaştırıldığında orta düzeyde, az ülkede önceki yılların düzeyini aşan düzeyde influenza benzeri hastalık (ILI) bildirilmiştir. Bazı ülkeler önceki sezonlardaki pik düzeyine ulaşan ya da aşan hastaneye ve yoğun bakıma yatış düzeyi bildirmiştir. Dünya Sağlık Örgütü, influenza aktivitesi mevcut olan veya influenza sezonuna giren ülkelere; uygun vaka yönetimi, enfeksiyon kontrol önlemlerine uyum ve yüksek riskli gruplar için mevsimsel influenza aşılmasını sağlamak için gerekli önlemleri almalarını önermektedir (<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs211/en/>).

Ulusal İnfluenza Merkezleri (NICs; National Influenza Centres) ve diğer ulusal influenza laboratuvarlarından 5 – 18 Şubat 2018 tarihleri arasında FluNet’e 99 ülke, bölge veya alandan veri bildirilmiştir. DSÖ GISRS (Global Influenza Surveillance and Response System) laboratuvarlarında 281243’den fazla numune değerlendirilmiştir. İnfluenza virüsü, 90570 (% 32,2) numunede tespit edilmiş olup, numunelerin % 49,1’inde influenza A, % 58,2’sinde influenza B virüsü saptanmıştır. İnfluenza A tespit edilenlerin % 58,2’si influenza A (H1N1) pdm09, % 41,8’i ise influenza A(H3N2) alt tipidir. İnfluenza B tespit edilenlerin % 94,4’ünün B/Yamagata soyundan, % 5,6’sının ise B/Victoria soyundan olduğu bildirilmiştir.

Kuzey yarım kürede ılıman bölgedeki ülkeler

Kuzey Amerika’da influenza virüs aktivitesi genel olarak yüksek seyretmiştir ve pik yapmıştır. Kanada’da influenza aktivitesi, influenza için test edilen örneklerde azalan influenza pozitiflik ile artışı sürdürmüştür. Kanada’da influenza benzeri hastalık (ILI) aktivitesi artmaya devam etmiştir ve önceki beş sezonun bu döneminin ortalamasının üzerinde seyretmiştir. İnfluenza B virüs tespitleri son haftalarda artmıştır ve tespit edilen influenza A virüslerini geçmiştir. 65 yaş ve üzeri erişkinler primer olarak etkilenen grup olmuştur ve 20-40 yaş arası erişkinler bu grubu takip etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri(ABD)’nde influenza aktivitesi

yüksek seyredirken en sık tespit edilen influenza A (H3N2) virüslerindeki azalma olmuştur. İnfluenza nedenli hastaneye yatış hızı özellikle 65 yaş ve üzeri erişkinlerde artmaya devam etmiştir ve önceki yedi sezonun aynı döneminde gözlenen düzeyin üzerinde olduğu bildirilmiştir. Meksika’da influenza A(H3N2) virüsü baskınlığı ile influenza aktivitesinde düşüş bildirilmiştir.

Avrupa’da birçok ülkede influenza aktivitesi yüksek seyretmiştir. Bölgede influenza B virüsü baskınlığı ile tüm mevsimsel influenza alt tipleri dolaşımında mevcuttur. ILI aktivitesi ve influenza tespitleri Avrupa’nın doğu ve kuzeyindeki bir çok ülkede artmıştır ve Avrupa’nın güneybatısındaki birkaç ülkede pik yapmıştır. Aktivite Avrupa’nın kuzey ve güneybatısında yüksek seyretmiştir, birkaç ülkede pik yapmıştır. Danimarka, Estonya, Norveç ve İsveç’te influenza B tespitleri artmaya devam etmiştir. İnfluenza aktivitesi Rusya Federasyonun’da artmış olarak bildirilmiştir. İrlanda ve Birleşik Krallık’ta influenza hastalık göstergeleri pik yapmıştır. İngiltere’de influenza ilişkili hastaneye yatışlar yüksek seyretmiştir.

Kuzey Afrika’da dolaşımdaki influenza A ve B virüsleri ile influenza aktivitesi Mısır’da yüksek seyretmiştir, Cezayir ve Fas’ta azalmıştır. Tunus’ta influenza A (H1N1)pdm09 virüsü tespitlerinde azalma bildirilmiştir. Cezayir ve Tunus’ta influenza A (H1N1)pdm09, Mısır ve Fas’ta influenza B virüslerinin baskın virüs olduğu bildirilmiştir.

Batı Asya’da influenza aktivitesi bölgede bildirilmeye devam etmiştir. Kıbrıs’ta ILI ve influenza B virüsü tespitleri artmıştır. İsrail’de influenza aktivitesi influenza B virüsleri baskınlığı ile yüksek seyretmiştir. Irak’ta azalmış influenza A (H1N1)pdm09 virüs tespitleri bildirilmiştir. Ermenistan’da influenza B/Yamagata soyundan ve influenza A (H1N1)pdm09 virüs tespitleri bildirilmeye devam etmiştir.

Orta Asya’da son haftalarda bölgede influenza A (H3N2) ve B/Yamagata soyundan virüslerin tespiti artmıştır.

Doğu Asya’da influenza aktivitesi bölgede yüksek seyretmiştir ve 3. hafta pik yapmıştır. Çin’in kuzeyinde ve güneyinde influenza tespitleri, influenza B/Yamagata soyundan ve influenza A(H1N1)pdm09 virüslerinin baskınlığı ile azalmaya devam etmiştir. Hong Kong SAR ve Çin’de en sık tespit edilen influenza B virüsleri ile birlikte influenza aktivitesi yüksek seyretmiştir. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’nde azalmış influenza A(H1N1)pdm09 virüs tespitleri bildirilmiştir. Japonya’da influenza aktivitesi pik yapmıştır ve düşük influenza A (H3N2) ve B/Yamagata soyundan virüsler bildirilmiştir. Moğolistan’da düşük influenza aktivitesi bildirilmiştir. Kore Cumhuriyeti’nde influenza A(H3N2) ve influenza B virüsleri baskınlığı ile ILI ve influenza aktivitesinde azalma görülmüştür.

Tropik bölgelerdeki ülkeler

Karayipler, Güney Amerika ve Orta Amerika’nın Tropikal ülkeleri

Karayiplerde influenza aktivitesi ülkeye göre değişmektedir. Surinam’da influenza B virüsü tespitleri bildirilmeye devam etmiştir. ILI göstergeleri ve/veya influenza pozitifliği bazı

Fransa'nın bazı bölgelerinde, Jamaika, Porto Riko ve Santa Lucia'da son haftalarda artmıştır. Bölgede tüm mevsimsel influenza alt tipleri tespit edilmiştir. Orta Amerika ülkelerinde influenza ve RSV aktivitesi genelde düşük seyretmiştir.

Güney Amerika'nın tropikal ülkelerinde influenza aktivitesi ve solunum yolu hastalığı göstergeleri birkaç ülke hariç genel olarak düşük düzeyde seyretmiştir. Ekvador'da son haftalarda influenza A (H1N1)pdm09 virüs tespitlerinde azalma ile influenza aktivitesi pik yapmıştır. Peru'da tüm mevsimsel influenza alt tipleri tespit edilmiştir.

Afrika bölgesi

Batı Afrika'da influenza aktivitesi bölge genelinde düşük seyretmiştir. Orta Afrika'da bu bildirim döneminde güncelleme mevcut değildir. Afrika'nın doğusunda Madagaskar'da influenza A (H1N1)pdm09 virüs tespitleri bildirilmeye devam etmiştir.

Tropikal Asya

Asya'nın güneyinde influenza aktivitesi genel olarak düşük seyretmiştir. Afganistan, İran İslam Cumhuriyeti'nde Pakistan'da tespit edilen tüm mevsimsel influenza alt tipleri ile influenza aktivitesi azalmıştır.

Güneydoğu Asya'da birçok ülkede düşük düzeyde influenza aktivitesi bildirilmiştir. Singapur'da influenza A (H1N1)pdm09 ve influenza B/Yamagata soyundan virüslerin tespiti artmaya devam etmiştir. İnfluenza aktivitesi Kamboçya'da düşmüştür ve Lao PDR'de düşük düzeyde devam etmiştir.

Güney yarım kürede ılıman bölgedeki ülkeler

Güney yarım kürenin ılıman bölgesinde influenza aktivitesi genel olarak sezonlar arası düzeyde devam etmektedir.

2018-2019 İNFLUENZA SEZONU ÖNERİLEN GRİP AŞISI İÇERİĞİ

Güney Yarımkürede 2018-2019 grip mevsiminde kullanılacak grip aşılarının bileşimi hakkında DSÖ Danışma ve Bilgilendirme Toplantısı 25-28 Eylül 2017'de Avustralya'da Melbourne'de yapılmıştır. http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_south/en/ linkinden detaylı rapora ulaşabilirsiniz.

Güney Yarımkürede 2018-2019 grip mevsiminde önerilen aşı içeriği;**Dörtlü(quadrivalan) aşı içeriği için;**

- A/ Michigan / 45/2015 (H1N1) pdm09 benzeri virüs,
- A / Singapur / INFIMH-16-0019 / 2016 (H3N2) benzeri virüs,
- B / Phuket / 3073/2013 benzeri virüs(B/Yamagata/16/88 soyu),
- B / Brisbane / 60/2008 benzeri virüs önerilmiştir.

Üçlü (trivalan) aşı içeriği için;

- A/ Michigan / 45/2015 (H1N1) pdm09 benzeri virüs,
- A / Singapur / INFIMH-16-0019 / 2016 (H3N2) benzeri virüs,
- B / Phuket / 3073/2013 benzeri virüs(B/Yamagata/16/88 soyu) önerilmiştir.

Kuzey Yarımkürede 2018-2019 grip mevsiminde kullanılacak grip aşılarının bileşimi hakkında DSÖ Danışma ve Bilgilendirme Toplantısı 19-21 Şubat 2018'de yapılmıştır. Rapora http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en linkinden ulaşabilirsiniz;

Kuzey Yarımkürede 2018-2019 grip mevsiminde önerilen aşı içeriği;**Dörtlü(quadrivalan) aşı içeriği için;**

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-benzeri virüs,
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)- benzeri virüs,
- B/Colorado/06/2017- benzeri virüs (B/Victoria/2/87 soyu),
- B/Phuket/3073/2013- benzeri virüs (B/Yamagata/16/88 soyu) önerilmiştir.

Üçlü (trivalan) aşı içeriği için;

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-benzeri virüs,
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)- benzeri virüs,
- B/Colorado/06/2017- benzeri virüs (B/Victoria/2/87 soyu) önerilmiştir.

HAFTALIK İNFLUENZA (GRİP) SÜRVEYANS RAPORU

Mevsimsel grip ülkemizde ve dünyada her yıl milyonlarca insanı etkilemekte, genel olarak bilindiğinden çok daha fazla sayıda hastane yatışlarına ve ölümlere neden olmaktadır. İnfluenza (grip), influenza virüsünün neden olduğu bir akut solunum yolu hastalığıdır ve dünyada yaygın olarak görülmektedir. İnfluenza klinik olarak, diğer etkenlerin neden olduğu akut solunum yolu enfeksiyonlarından ayırt edilememektedir. Grip genellikle 1-2 haftalık bir sürede tamamen iyileşmekte, ancak yaşlılar, çocuklar ve diğer riskli gruplarda ağır komplikasyonlarla seyredebilmektedir. Bunun yanı sıra ölümlere, ciddi iş gücü kayıplarına ve ekonomik kayıplara neden olabilmekte, epidemi ve pandemilerle seyredebilmektedir. Bu nedenlerle influenza hastalığının takip edilmesi önemlidir.

Sentinel sürveyans, belirlenmiş noktalardan sınırlı sayıda rutin olarak sistematik veri toplanmasını içerir. Bu sürveyans türü ile gerçek zamanlı ve etkin bir biçimde yüksek kalitede veri toplanabilmektedir.

Sentinel İnfluenza Sürveyansı:**Neden Yapılıyor?**

İnfluenza sürveyansı kapsamında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sentinel sürveyans, ‘İnfluenza Benzeri Hastalık Sürveyansı’ biçiminde 2005 yılından bu yana sürdürülmektedir. Ancak ülkemizde sürdürülen influenza benzeri hastalık sürveyansının ağır/şiddetli influenza vakalarının takip edilmesi ve influenza nedeniyle hastaneye yatan ağır vakaların risk faktörleri ile ilgili bilgilerin toplanması açısından yetersiz olması nedeniyle Aralık 2015 tarihinden itibaren ‘Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ uygulanmaya başlanmıştır.

Genel olarak influenza sürveyansının amacı

- İnfluenza sezonunun başlangıç ve bitiş zamanını tespit etmek ve bunları izlemek,
- Dolaşımdaki virüs suşlarını tespit etmek,
- İnfluenza virüslerinin yapısında meydana gelebilecek değişiklikleri saptamak,
- Dolaşımda farklı bir virüs tipi var ise bu virüs tipini mümkün olduğu kadar erken tespit etmek,
- İnfluenza tedavisinde kullanılan antiviral ilaçlara karşı virüs direncini değerlendirmek,
- Mevsimsel grip için üretilen aşılarla kullanılacak olan virüs tiplerini belirlemek, etkili aşının zamanında güncellenmesini sağlamak için virüsün alt tiplerini veya yeni varyantlarını tanımlamak ve erken dönemde saptamak,
- Ağır/şiddetli influenza vakalarını değerlendirmek,
- İnfluenza nedeniyle hastaneye yatan ağır vakaların risk faktörlerini tespit ve takip etmek ve değerlendirmek
- Hastalığın şiddetini ve virüs suşları ile hastalık şiddeti arasındaki ilişkiyi belirlemek
- Mortalite açısından yüksek risk gruplarını saptamak, izlemek ve virüs suşları ile olan ilişkisini değerlendirmek,
- İnfluenza sezonu dışında ortaya çıkan beklenmedik influenza vakalarını ya da salgınlarını önceden saptamak,

- Yıl boyunca hastalığın seyrini takip etmektir.

Haftalık İnfluenza Sürveyans Raporu, bu sürveyansın haftalık sonuçları ile birlikte ülkemiz ve dünyadaki son durumu özetleyen bir rapordur.

Nasıl Yapılıyor?

Gribin takibi dünya genelindeki ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de bölgesel olarak yapılmakta ve bu sayede grip yakından ve güvenli olarak izlenmektedir. İnfluenza hastalığının takibine yönelik sentinel sürveyans çalışması “İnfluenza (Grip) Benzeri Hastalık Sürveyansı” ve “Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) Sürveyansı” şeklinde yürütülmektedir.

‘Sentinel İnfluenza Benzeri Hastalık (ILI/IBH/GBH) Sürveyansı’ kapsamında ülkemizin farklı bölgelerinden seçilmiş 17 ilimizde (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Malatya, Muğla, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Van) İstanbul’da 20, diğer illerde 10 aile hekimi olmak üzere toplam 180 aile hekimi görev almaktadır. Aile hekimleri her hafta kendilerine başvuran kişiler içerisinde “grip benzeri hastalık” geçiren hasta sayılarını ve bu hastaların en az birinden aldıkları numuneleri değerlendirilmek üzere göndermektedir. Bu örneklerde influenza virüsleri çalışılmaktadır.

‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) Sürveyansı’ kapsamında ise ülkemizin farklı bölgelerinden seçilmiş 5 ilde (Adana, Ankara, Erzurum, İstanbul, Samsun) seçilmiş hastaneler görev almaktadır. Hekimler hastanede yatan ve SARI vaka tanımına uyan tüm hastalardan aldıkları numuneleri ve hastaneye yatan hasta sayılarını değerlendirilmek üzere göndermektedir. Bu örneklerde influenza ve diğer solunum yolu virüsleri çalışılmaktadır.

Numuneler Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Viroloji Laboratuvarı, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Viroloji Laboratuvarı, Samsun Halk Sağlığı Laboratuvarı, Erzurum Halk Sağlığı Laboratuvarı, Adana Halk Sağlığı Laboratuvarı, İzmir Halk Sağlığı Laboratuvarı ve İstanbul Halk Sağlığı Laboratuvarı’nda çalışılmaktadır.

Aile hekimleri tarafından haftalık bildirilen “grip benzeri hastalık” ve belirlenmiş hastanelerden bildirilen “ağır akut solunum yolu enfeksiyonları” sayıları ve laboratuvarlardan alınan numune sonuçları birlikte değerlendirilmekte ve Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı tarafından haftalık olarak analizi yapılmaktadır. Analiz sonuçları ile bu raporda yer alan tablolar, grafikler ve değerlendirmeler yayınlanmaktadır.

Sentinel Dışı (Non-Sentinel) İnfluenza Sürveyansı

Türkiye genelinde belirlenen merkezler dışında kalan sağlık kurum ve kuruluşlarında vaka tanımına uyan kişilerden gönderilen örnekler ve vaka bilgi formları değerlendirmeye alınmaktadır. Bu örneklerde influenza ve diğer solunum yolu virüsleri çalışılmaktadır.

Tablo ve Grafiklerin Açıklamaları:

Tablo 1: Bu tabloda, ‘Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında raporda yer alan hafta içerisinde çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2: Bu tabloda, Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında 40. haftadan (02 Ekim 2017 tarihinden) itibaren raporda yer alan hafta da dahil olmak üzere çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3: Bu tabloda, ‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında, raporda yer alan hafta içerisinde çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4: Bu tabloda, ‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında 40. haftadan (02 Ekim 2017 tarihinden) itibaren raporda yer alan hafta da dahil olmak üzere çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 5: Bu tabloda, ‘Nonsentinel İnfluenza Sürveyansı’ kapsamında raporda yer alan hafta içerisinde çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 6: Bu tabloda, ‘Nonsentinel İnfluenza Sürveyansı’ kapsamında 40. haftadan (02 Ekim 2017 tarihinden) itibaren raporda yer alan hafta da dahil olmak üzere çalışılan numunelerin sonuçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Grafik 1: Bu grafikte, ‘Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında haftalık çalışılan Grip Benzeri Hastalık (GBH/ILI) numune sayısı ve poliklinik başvuruları içerisinde Grip Benzeri Hastalık yüzdesi yer almaktadır. Her hafta tespit edilen Grip Benzeri Hastalık sayısının, o haftaki sentinel sürveyans kapsamında saptanan poliklinik sayısına oranı esas alınmaktadır.

Grafik 2: Bu grafikte, ‘Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında haftalık tespit edilen influenza virüslerinin, alt tiplerine göre sayıları ve çalışılan tüm numuneler içerisindeki influenza pozitiflik yüzdeleri yer almaktadır.

Grafik 3: Bu grafikte, ‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında haftalık çalışılan Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) numune sayısı ve hastaneye yatan hastalar içinde Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları yüzdesi yer almaktadır. Her hafta tespit edilen Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları sayısının, o haftaki sentinel sürveyans kapsamında hastaneye yatan hasta sayısına oranı esas alınmaktadır.

Grafik 4: Bu grafikte, ‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında haftalık tespit edilen influenza virüslerinin, alt tiplerine göre sayıları ve çalışılan tüm numuneler içerisindeki influenza pozitiflik yüzdeleri yer almaktadır.

Grafik 5: Bu grafikte, ‘Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında haftalık tespit edilen diğer solunum yolu virüsleri alt tipleri sayısı ve ve pozitiflik yüzdeleri yer almaktadır.

Grafik 6: Bu grafikte, ‘Nonsentinel İnfluenza Sürveyansı’ kapsamında haftalık tespit edilen influenza virüslerinin, alt tiplerine göre sayıları ve çalışılan tüm numuneler içerisindeki influenza pozitiflik yüzdeleri yer almaktadır.

Grafik 7: Bu grafikte, Nonsentinel İnfluenza Sürveyansı’ kapsamında haftalık tespit edilen diğer solunum yolu virüsleri alt tipleri sayıları ve pozitiflik yüzdeleri yer almaktadır.

Grafik 8: Bu grafikte, ‘Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında 40. haftadan (02 Ekim 2017 tarihinden) itibaren raporda yer alan hafta da dahil olmak üzere yaş gruplarına göre Grip Benzeri Hastalık (GBH/ILI) numune sayısı yer almaktadır.

Grafik 9: Bu grafikte, ‘ İnfluenza Sürveyansı’ kapsamında 40. haftadan (02 Ekim 2017 tarihinden) itibaren raporda yer alan hafta da dahil olmak üzere sürveyans tipine göre tespit edilen influenza virüslerinin, alt tiplerine göre sayıları ve influenza pozitiflik yüzdelerinin cinsiyete göre dağılımı yer almaktadır.

NOT: Sütunlarda ‘Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı’ kapsamında 17 sentinel ilin bulunduğu bölgelere ait sonuçlar, Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları Sürveyansı’ kapsamında 7 sentinel hastanenin bulunduğu 5 sentinel İl’e ait sonuçlar ayrı ayrı ve Türkiye toplamı yer alırken, satırlarda tespit edilen virüs tipleri yer almaktadır (Tablo 1,2,3,4,5,6)

TABLO - 1
2017-2018 GRİP SEZONU
SENTİNEL GBH/ILI SÜRVEYANSI (9. Hafta)

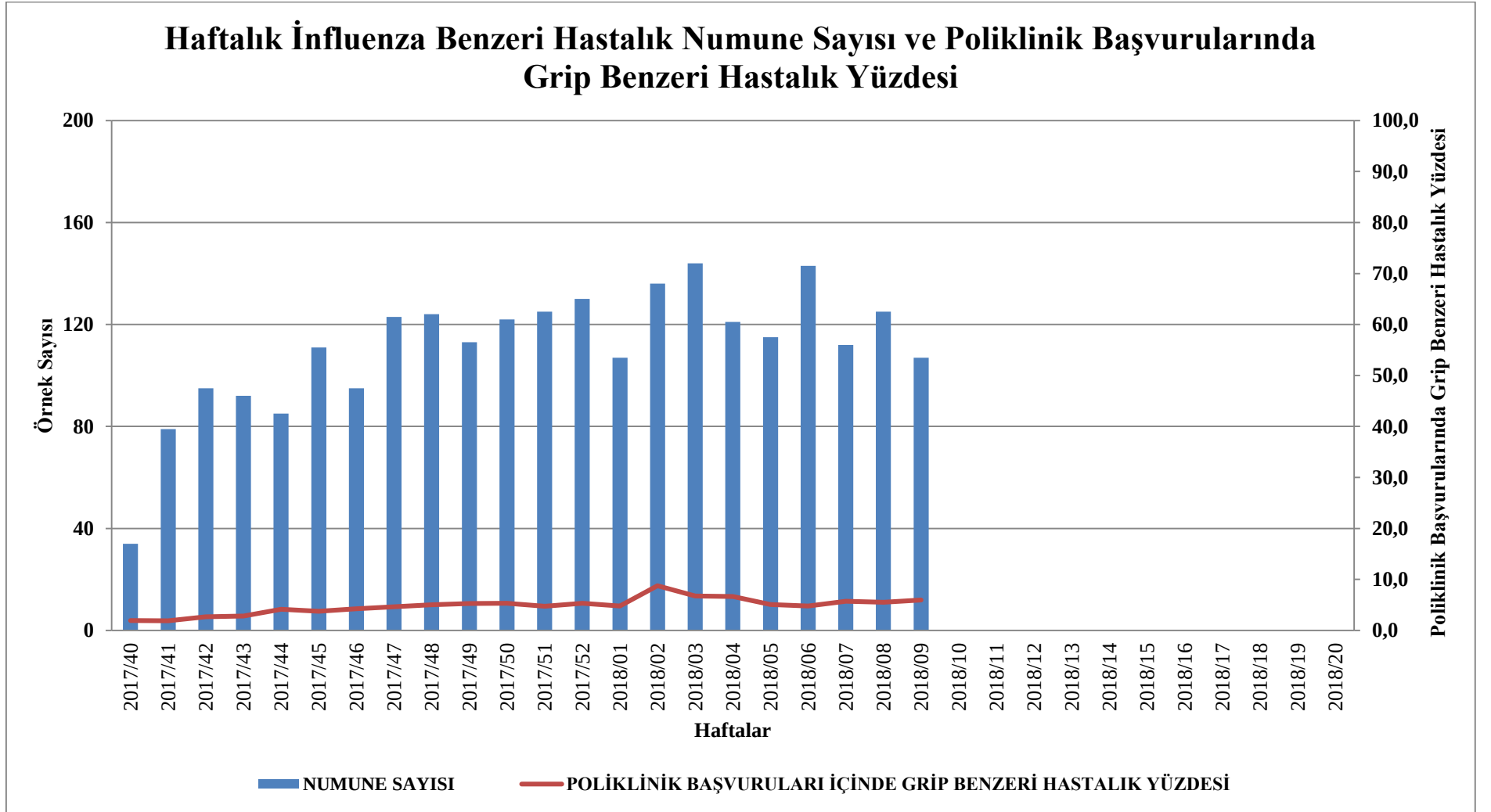
	AKDENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖL.		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		MARMARA BÖLGESİ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çalışılan Numune	13		16		18		3		12		24		21		107	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	3	23,1	2	12,5	6	33,3	0	0,0	2	16,7	7	29,2	9	42,9	29	27,1
İnf A	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
İnf A H1N1	1	33,3	1	50,0	2	33,3	0	0,0	0	0,0	1	14,3	1	11,1	6	20,7
İnf A/H3N2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
İnf B	2	66,7	1	50,0	4	66,7	0	0,0	2	100,0	6	85,7	8	88,9	23	79,3
İnf A H1N1+İnf B	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Toplam	3	100,0	2	100,0	6	100,0	0	0,0	2	100,0	7	100,0	9	100,0	29	100,0

*İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır.

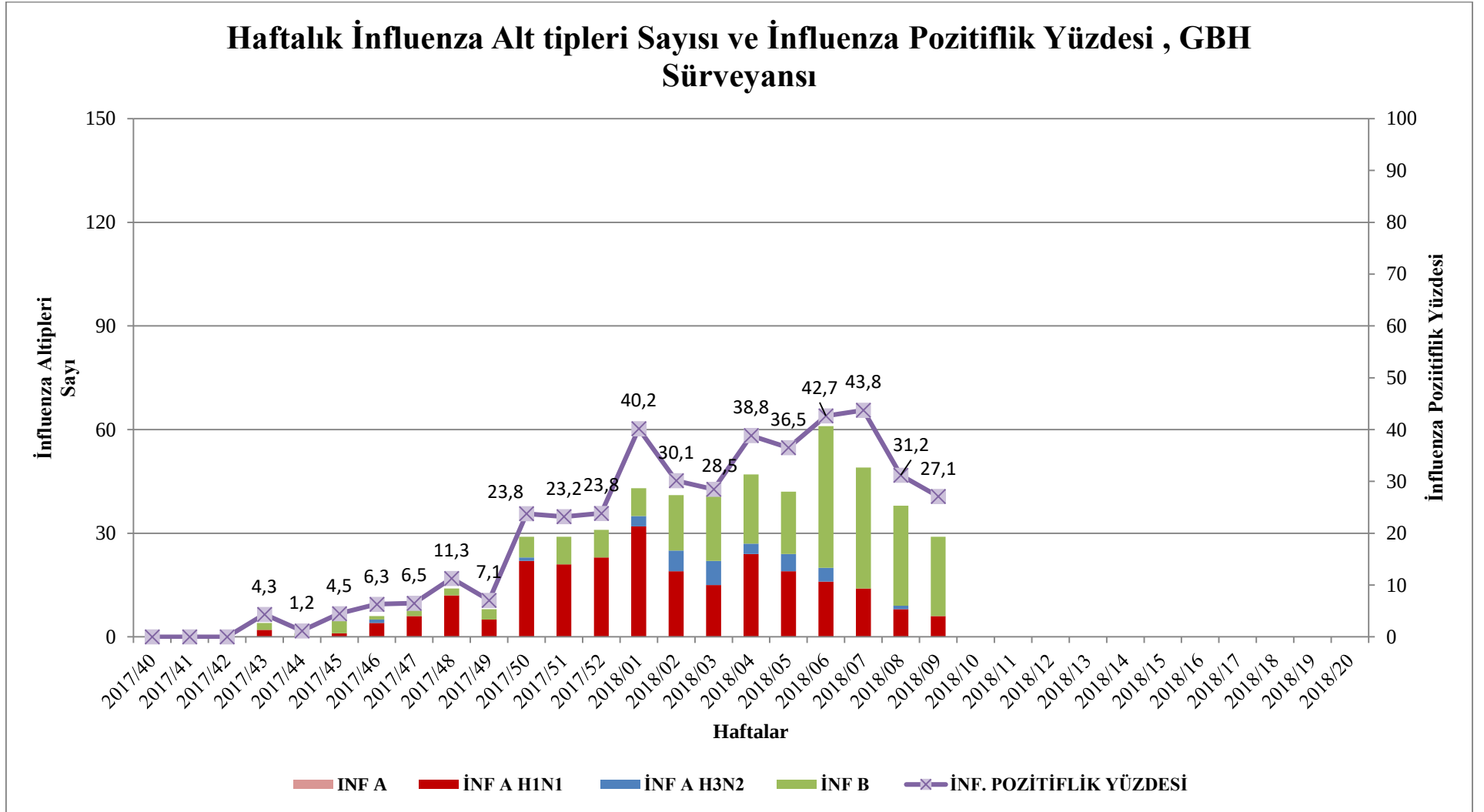
TABLO - 2
2017-2018 GRİP SEZONU
SENTİNEL GBH/ILI SÜRVEYANSI (40 - 9. Hafta)

	AKDENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖL.		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		MARMARA BÖLGESİ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çalışılan Numune	291		383		274		77		297		452		664		2438	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	54	18,6	53	13,8	72	26,3	3	3,9	71	23,9	114	25,2	160	24,1	527	21,6
İnf A	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
İnf A H1N1	19	35,2	29	54,7	16	22,2	0	0,0	44	62,0	49	43,0	92	57,5	249	47,2
İnf A/H3N2	2	3,7	5	9,4	0	0,0	0	0,0	9	12,7	4	3,5	11	6,9	31	5,9
İnf B	32	59,3	19	35,8	56	77,8	3	100,0	18	25,4	61	53,5	57	35,6	246	46,7
İnf A H1N1+İnf B	1	1,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,2
Toplam	54	100,0	53	100,0	72	100,0	3	100,0	71	100,0	114	100,0	160	100,0	527	100,0

*İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır.

Grafik-1: Ülkemizde Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı kapsamında haftalık çalışılan Grip Benzeri Hastalık (GBH/ILI) numune sayısı ve poliklinik başvuruları içerisinde Grip Benzeri Hastalık yüzdesi.

Grafik-2: Ülkemizde Sentinel Grip Benzeri Hastalık Sürveyansı kapsamında haftalık tespit edilen İnfluenza alt tipleri sayısı ve İnfluenza pozitiflik yüzdesi.

TABLO – 3 2017-2018 GRİP SEZONU SENTİNEL SARI SÜRVEYANSI (9. Hafta)

	ADANA		ANKARA		ERZURUM		İSTANBUL		SAMSUN		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İnfluenza Çalışılan Numune	2		39		19		11		21		92	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	0	0,0	1	2,6	4	21,1	1	9,1	5	23,8	11	12,0
DSYV Çalışılan Numune	2		36		19		11		16		84	
DSYV Toplam Pozitiflik**	2	100,0	22	61,1	9	47,4	4	36,4	4	25,0	41	48,8
İnf A	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
İnf A H1N1	0	0,0	0	0,0	3	75,0	1	100,0	0	0,0	4	36,4
İnf A/H3N2	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	9,1
İnf B	0	0,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	5	100,0	6	54,5
İnf A H1N1+İnf B	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Toplam	0	0,0	1	100,0	4	100,0	1	100,0	5	100,0	11	100,0
Adenovirus	0		0		0		0		0		0	0,0
Birden fazla etken	2		1		1		1		0		5	12,2
Coronavirüs	0		3		3		0		1		7	17,1
Enterovirüs	0		0		0		0		0		0	0,0
Hum.Metapneumovirüs	0		0		0		0		1		1	2,4
Human Bocavirüs	0		0		0		0		0		0	0,0
Parechovirüs	0		0		0		0		0		0	0,0
Parainfluenza	0		2		0		0		0		2	4,9
Rhinovirüs	0		2		1		2		0		5	12,2
RSV	0		14		4		0		2		20	48,8
Diğer	0		0		0		1		0		1	2,4
Toplam	2		22		9		4		4		41	100,0

* İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır

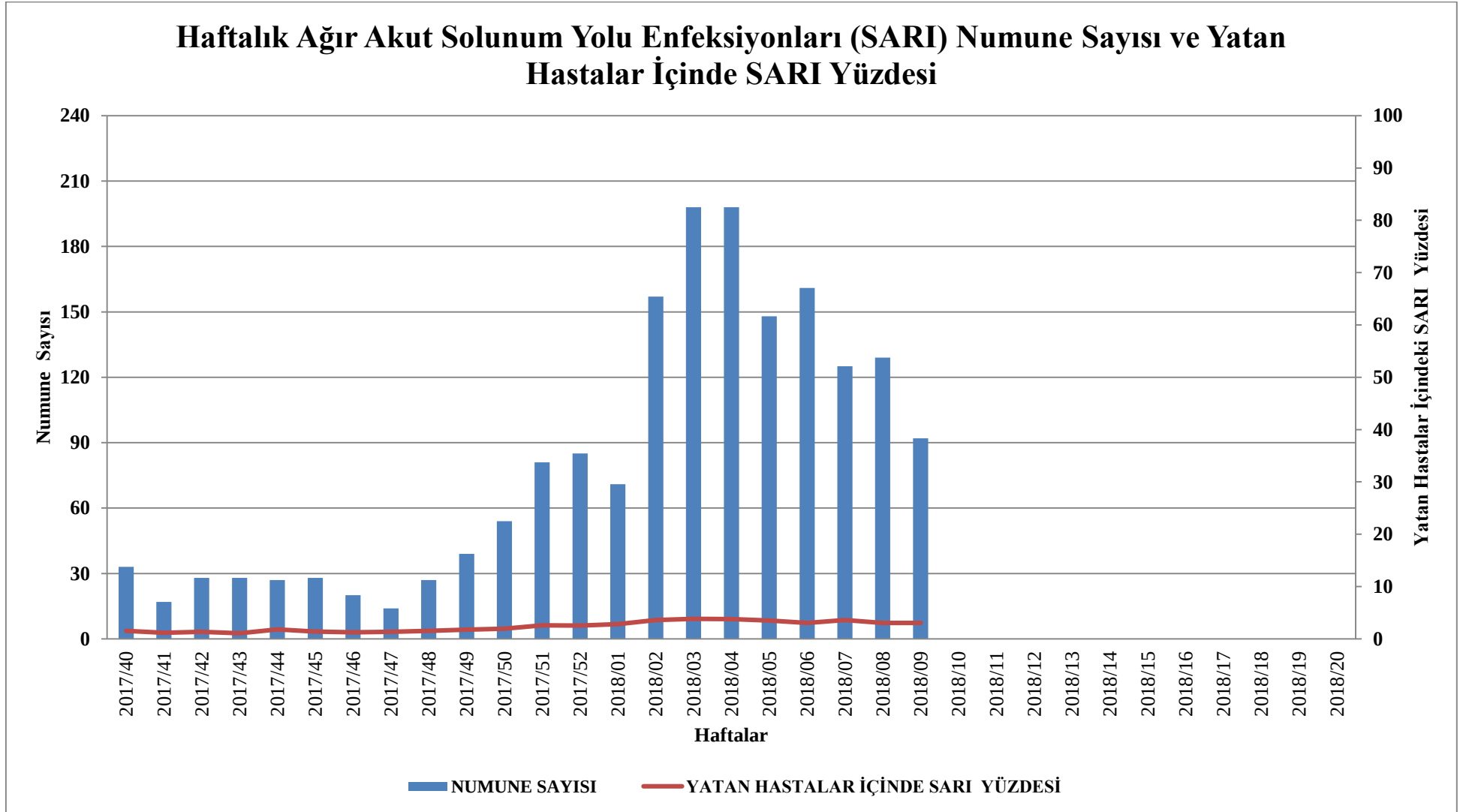
DSYV:Diğer Solunum Yolu Virüsleri.** DSYV toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden hesaplanmaktadır

TABLO – 4 2017-2018 GRİP SEZONU SENTİNEL SARI SÜRVEYANSI (40 - 9. Hafta)

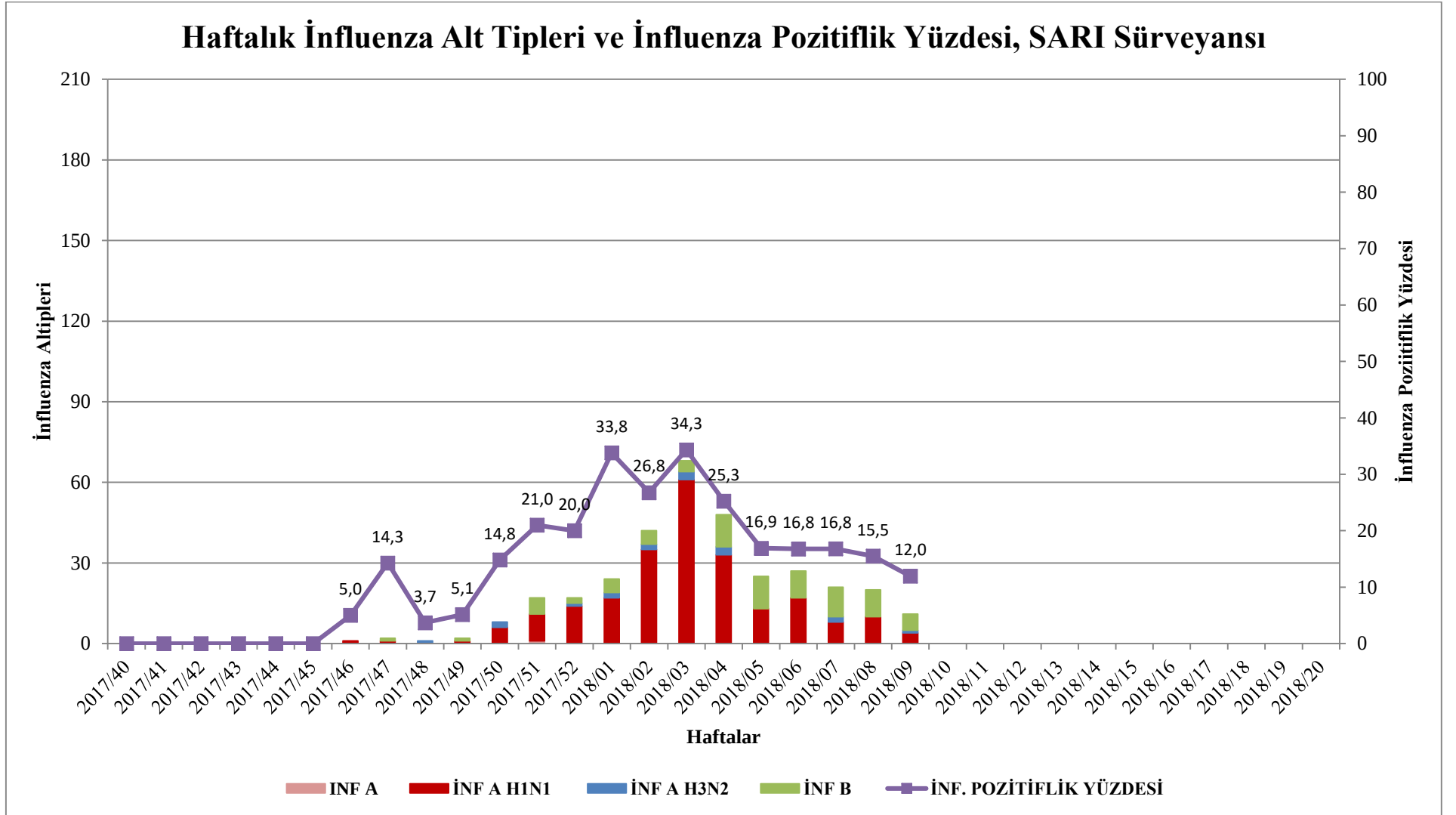
	ADANA		ANKARA		ERZURUM		İSTANBUL		SAMSUN		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İnfluenza Çalışılan Numune	35		524		541		271		389		1760	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	0	0,0	72	13,7	143	26,4	26	9,6	95	24,4	336	19,1
DSYV Çalışılan Numune	35		257		541		271		299		1403	
DSYV Toplam Pozitiflik**	20	57,1	124	48,2	264	48,8	129	47,6	111	37,1	648	46,2
İnf A	0	0,0	1	1,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3
İnf A H1N1	0	0,0	40	55,6	115	80,4	21	80,8	55	57,9	231	68,8
İnf A/H3N2	0	0,0	13	18,1	1	0,7	1	3,8	2	2,1	17	5,1
İnf B	0	0,0	18	25,0	25	17,5	4	15,4	38	40,0	85	25,3
İnf A H1N1+İnf B	0	0,0	0	0,0	2	1,4	0	0,0	0	0,0	2	0,6
Toplam	0	0,0	72	100,0	143	100,0	26	100,0	95	100,0	336	100,0
Adenovirus	2		3		2		7		4		18	2,8
Birden fazla etken	3		6		25		29		13		76	11,7
Coronavirüs	1		13		12		4		16		46	7,1
Enterovirüs	0		0		0		1		0		1	0,2
Hum. Metapneumovirüs	3		2		11		1		14		31	4,8
Human Bocavirüs	1		6		9		7		0		23	3,5
Parechovirüs	0		0		0		0		0		0	0,0
Parainfluenza	1		20		8		3		1		33	5,1
Rhinovirüs	5		22		19		23		15		84	13,0
RSV	4		52		178		49		48		331	51,1
Diğer	0		0		0		5		0		5	0,8
Toplam	20		124		264		129		111		648	100,0

* İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır

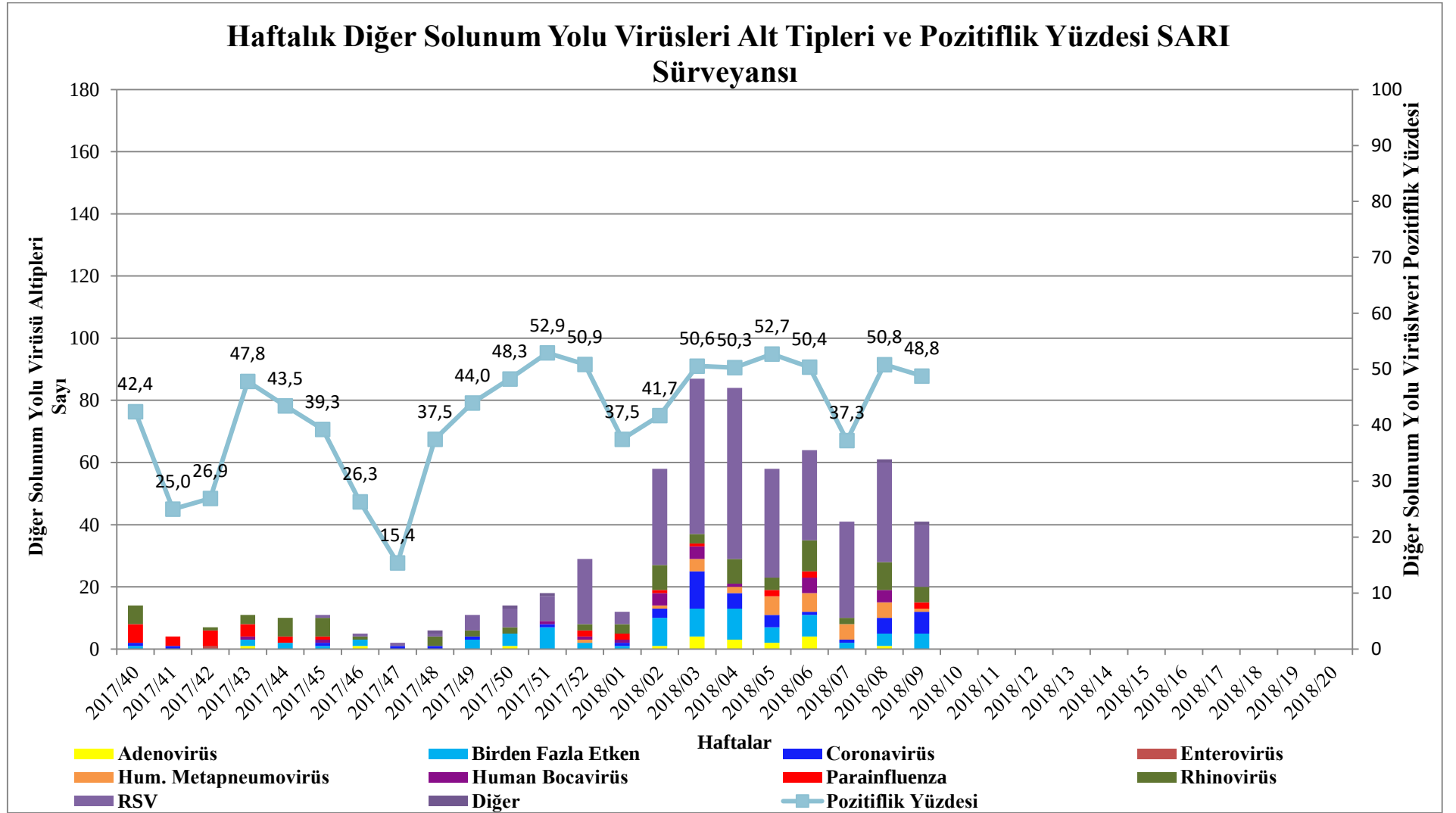
DSYV: Diğer Solunum Yolu Virüsleri. ** DSYV toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden hesaplanmaktadır

Grafik-3: Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) Sürveyansı kapsamında haftalık çalışılan Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) numune sayısı ve yatan hastalar içinde SARI yüzdesi.

Grafik – 4: Ülkemizde Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) Sürveyansı kapsamında haftalık tespit edilen İnfluenza alt tipleri sayısı ve İnfluenza pozitiflik yüzdesi.

Grafik – 5: Ülkemizde Sentinel Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları (SARI) Sürveyansı kapsamında haftalık tespit edilen diğer solunum yolu virüsleri alt tipleri sayısı ve pozitiflik yüzdesinin dağılımı.

TABLO – 5 2017-2018 GRİP SEZONU NON-SENTİNEL İNFLUENZA SÜRVEYANSI (9. Hafta)

	AKDENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖL.		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		MARMARA BÖLGESİ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İnfluenza Çalışılan Numune	20		5		4		6		59		20		22		136	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	3	15,0	1	20,0	1	25,0	0	0,0	6	10,2	4	20,0	2	9,1	17	12,5
DSYV Çalışılan Numune	14		5		0		3		45		15		22		104	
DSYV Toplam Pozitiflik**	11	78,6	1	20,0	0	0,0	2	0,0	26	57,8	5	33,3	7	31,8	52	50,0
İnf A	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
İnf A H1N1	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	2	33,3	0	0,0	0	0,0	3	17,6
İnf A/H3N2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	33,3	0	0,0	0	0,0	2	11,8
İnf B	3	100,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	2	33,3	4	100,0	2	100,0	12	70,6
İnf A H1N1+İnf B	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Toplam	3	100,0	1	100,0	1	100,0	0	0,0	6	100,0	4	100,0	2	100,0	17	100,0
Adenovirus	0		0		0		0		1		0		0		1	1,9
Birden fazla etken	3		0		0		0		4		0		4		11	21,2
Coronavirüs	0		0		0		1		1		2		0		4	7,7
Enterovirüs	0		0		0		0		0		0		0		0	0,0
Hum.Metapneumovirüs	2		0		0		0		1		1		0		4	7,7
Human Bocavirüs	0		0		0		0		1		1		0		2	3,8
Parechovirüs	0		0		0		0		0		0		0		0	0,0
Parainfluenza	0		0		0		0		0		0		0		0	0,0
Rhinovirüs	2		0		0		0		6		0		0		8	15,4
RSV	4		1		0		1		12		1		2		21	40,4
Diğer	0		0		0		0		0		0		1		1	1,9
Toplam	11		1		0		2		26		5		7		52	100,0

* İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır

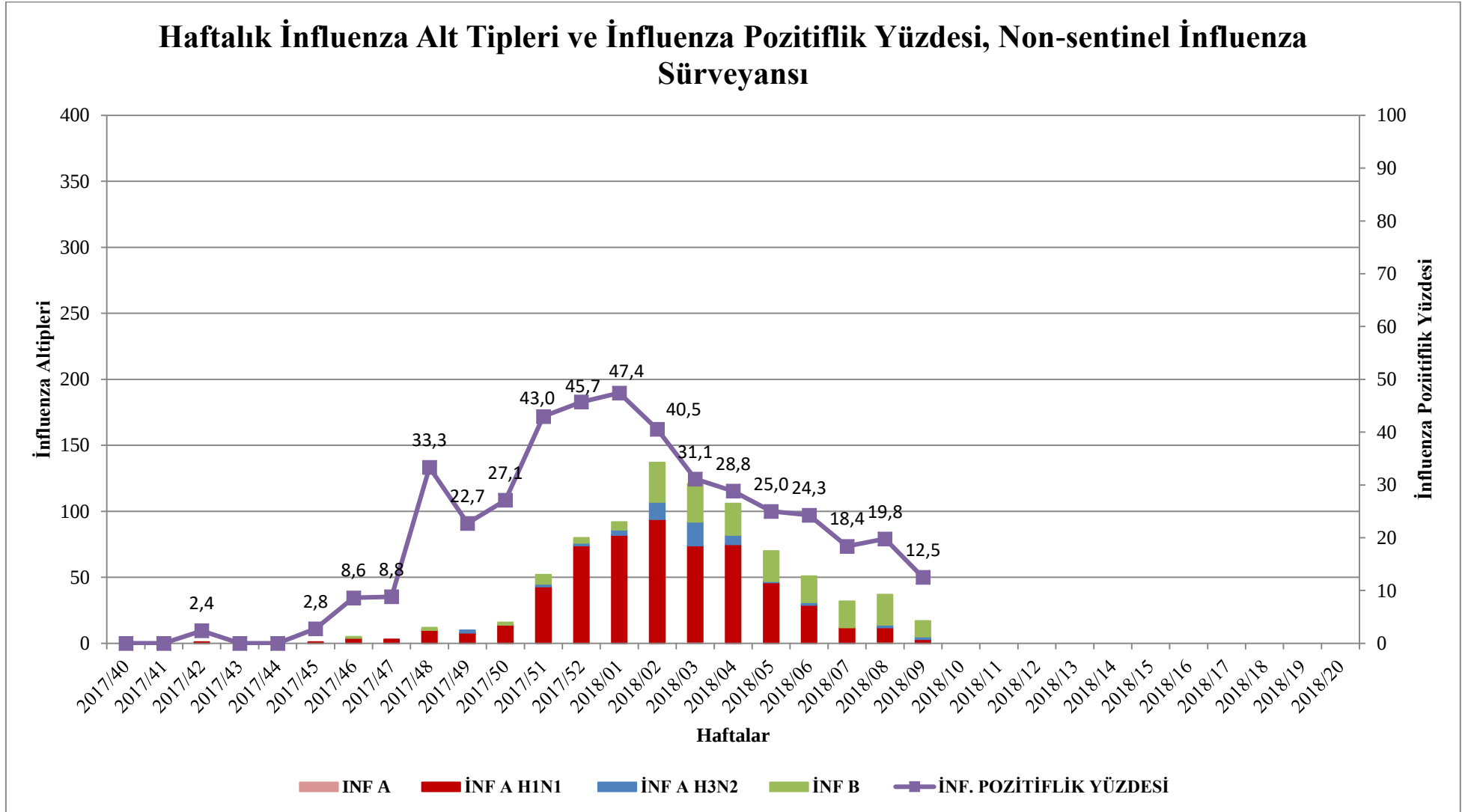
DSYV: Diğer Solunum Yolu Virüsleri.** DSYV toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden hesaplanmaktadır

TABLO – 6 2017-2018 GRİP SEZONU NON-SENTİNEL İNFLUENZA SÜRVEYANSI (40 - 9. Hafta)

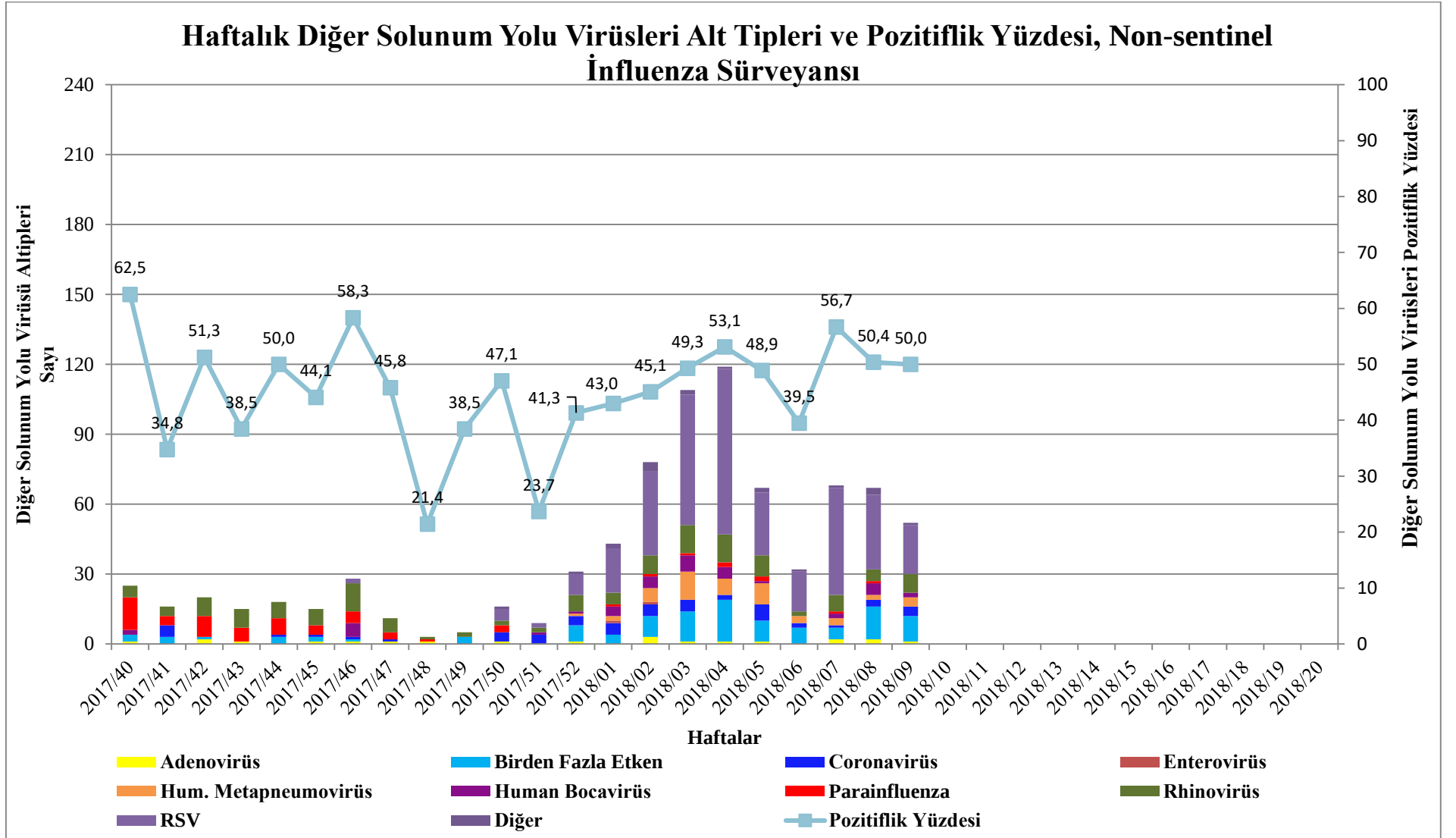
	AKDENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖL.		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		MARMARA BÖLGESİ		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İnfluenza Çalışılan Numune	216		161		240		115		1233		682		443		3090	
İnfluenza Toplam Pozitiflik*	42	19,4	47	29,2	85	35,4	7	6,1	261	21,2	304	44,6	102	23,0	848	27,4
DSYV Çalışılan Numune	138		150		25		40		689		307		424		1773	
DSYV Toplam Pozitiflik**	83	60,1	40	0,0	8	32,0	25	62,5	399	57,9	109	35,5	183	43,2	847	47,8
İnf A	0	0,0	0	0,0	2	2,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,2
İnf A H1N1	27	64,3	32	68,1	51	60,0	4	57,1	151	57,9	244	80,3	74	72,5	583	68,8
İnf A/H3N2	2	4,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	37	14,2	15	4,9	1	1,0	55	6,5
İnf B	13	31,0	13	27,7	32	37,6	3	42,9	73	28,0	44	14,5	25	24,5	203	23,9
İnf A H1N1+İnf B	0	0,0	2	4,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	2	2,0	5	0,6
Toplam	42	100,0	47	100,0	85	100,0	7	100,0	261	100,0	304	100,0	102	100,0	848	100,0
Adenovirus	0		0		0		0		10		9		2		21	2,5
Birden fazla etken	12		3		2		5		42		12		37		113	13,3
Coronavirüs	9		2		2		2		25		10		5		55	6,5
Enterovirüs	0		0		0		0		0		2		0		2	0,2
Hum.Metapneumovirüs	11		4		0		0		22		12		0		49	5,8
Human Bocavirüs	1		0		0		2		26		4		8		41	4,8
Parechovirüs	0		0		1		0		2		0		0		3	0,4
Parainfluenza	5		2		1		1		37		2		17		65	7,7
Rhinovirüs	18		4		2		3		69		10		33		139	16,4
RSV	27		25		0		12		165		47		67		343	40,5
Diğer	0		0		0		0		1		1		14		16	1,9
Toplam	83		40		8		25		399		109		183		847	100,0

* İnfluenza toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden ve İnfluenza A ve İnfluenza B için hesaplanmaktadır

DSYV: Diğer Solunum Yolu Virüsleri. ** DSYV toplam pozitiflik laboratuvarında incelenmeye uygun olan numune sayısı üzerinden hesaplanmaktadır

Grafik – 6: Ülkemizde Non-sentinel İnfluenza Sürveyansı kapsamında haftalık tespit edilen İnfluenza alt tipleri sayısı ve İnfluenza pozitiflik yüzdesi.

Grafik – 7: Ülkemizde Non-sentinel İnfluenza Sürveyansı kapsamında haftalık tespit edilen diğer solunum yolu virüsleri alt tipleri sayısı ve pozitiflik yüzdesinin dağılımı.

GRİBE KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER**1- Kişisel Korunma Önlemleri**

- Hasta kişiler ile yakın temastan kaçınmalıdır.
- Grip benzeri bir hastalık geçirildiğinde evde istirahat etmelidir.
- Hastayken, hastalığı bulaştırmamak için mümkün olduğunca diğer insanlarla temas sınırlandırılmalıdır.
- Aksırma ve öksürme esnasında burun ve ağız kağıt mendille kapatılmalı ve kullanılan kağıt mendil çöp kutusuna atılmalıdır.
- Sabun ve su ile eller sık sık yıkanmalıdır.
- Bulaşma yollarından olan ağız, burun ve gözlere kirli ellerle temas etmekten kaçınmalıdır.
- Yüzeyler sık sık temizlenmelidir.

2- Grip Aşısı

Grip nedeniyle ciddi hastalık riski taşıyan belirli gruplar mevcuttur ve bu gruplar için korunma büyük önem taşır. Bu sebeple, 65 yaş ve üzerindeki kişiler ile yaşlı bakımevi ve huzurevinde kalan kişilerin bu durumlarını belgelendirmeleri halinde sağlık raporu aranmaksızın; gebeler, astım dahil kronik akciğer ve kalp-damar sistemi hastalığı olan erişkin ve çocuklar, şeker hastalığı dahil herhangi bir kronik metabolik hastalığı, kronik böbrek yetmezliği, kan hastalığı veya bağışıklık sistemi baskılanmış olan erişkin ve çocuklar ile 6 ay- 18 yaş arasında olup uzun süreli aspirin tedavisi alan çocuk ve gençlerin hastalıklarını belirten sağlık raporuna dayanılarak, hekim tarafından reçete edildiğinde, yılda bir defaya mahsus olmak üzere grip aşısı bedelleri, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Sağlık Uygulama Tebliği kapsamında karşılanmaktadır. Bu kişiler hekime başvurarak reçete ile eczanelerden aşılarını alabilirler.

Diğer önemli bir risk grubu da sağlık çalışanlarıdır. Sağlık çalışanları, hem kendileri birçok hastayla karşılaştıkları için risk altındadırlar, hem de kendileri hasta olduklarında başka insanlara hastalık bulaştırma riski taşırlar. Sağlık çalışanları için Sağlık Bakanlığımız tarafından her yıl grip aşısı temin edilmekte ve ücretsiz uygulanması yapılmaktadır.

Bazı kişiler için ise grip aşısı uygulanması tıbbi açıdan sakıncalı olacağı için yasaktır. Bunlar yumurta alerjisi olanlar (yumurta yediğinde ciddi allerjik reaksiyon geçirenler), geçmişte grip aşısı uygulanmasıyla ciddi allerjik reaksiyon gelişmiş olanlar ve 6 aydan küçük bebeklerdir. Orta dereceli ya da ciddi ateşli bir hastalık geçirmekte olan kişilerin geçirdiği hastalığın belirtileri azaldıktan sonra aşılanmaları daha uygun olacaktır.

Yukarıda sayılan risk gruplarındaysanız grip geçirdiğinizi düşündüğünüzde hekime müracaat ediniz. Ayrıca, grip geçirdiğinizde belirtileriniz ağırlaşır (nefes darlığı, göğüs ağrısı, bilinç bulanıklığı, yüksek ateş, öksürük gibi belirtilerin ortaya çıkması) bir hekime başvurun ve tavsiyelerine göre gerekli ilaçları kullanın. Antibiyotikler gripi tedavi etmezler, bu nedenle hekim tavsiyesi dışında antibiyotik kullanmayın.